

Artikel ur Lidköpings Nya Tidning nr 80 1953, om kvarnen i Västerplana

Vindkvarnen på Kvarnåsen i Västerplana försvinner nu, sedan den rest sin karaktäristiska profil över kalkplatån i bortåt 90 år. Den var en gång en kärnfris rese. Många dess likar har stannat runt om i landet kring Kinneviken. Men de stannade tidigare, och kvarnstenarna var färre i deras innanmäten.

Ända fram till 1940 fångade kvarnens vingar vinden, och fyra par stenar knarrade runt under den svängande kupolen. Så stannade kvarnen, som nära nog den sista arbetande medlemmen av sin ätt.

Kvarnägaren Torsten Johansson har varit vindmjölnare i hela sitt liv. Han föddes på väderkvarnsgården Kil i Söne, och när han sökte sig en maka i Örslösa kunde tre muntra vindkvarnar på svärfaderns gårdskrön spela upp en bröllopsvals för alla vindmjölnardynastinens fortsättning.

Men tiden ville annorlunda. Vindkvarnarna stannade en efter en, och Torsten Johanssons söner är inga vindmjölnare, inte ens mjölnare. De kommer hem på semester nu i veckan och då står timmen för den gamla kvarnen. Den har arbetat och gjort sin tjänst och tecknat sin resliga kontur över slätten. Nu skal den rivas. Hembygdsvården har varit ute efter vindmöllan i Västerplana för att konservera den som ett minnesmärke. Torsten Johansson har hat stor sympati för dessa planer och önskat stödja dem efter förmåga. Men hur det var orkade hembygdsvården inte med uppgiften.

Det torde nu vara för sent. Vingarna togs ner i fjol och maskininredningen demonterades, kvar finns bara den väldiga hjulstocken som i decennier välvt kring sin egen axel och nu förs bort till andra uppgifter. Den är kärnfrisk och blir inte brännved på hundra år än.

E.g.e